

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/навчально-наукового інституту)
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри, що забезпечує викладання)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Дека́н факультету
Свгенія НОВАК
“ 28 ” _____ 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

Інтелектуальна власність
(назва навчальної дисципліни)
обов'язкова

Освітньо-професійна

програма Декоративне мистецтво та ремесла

Спеціальність ВЗ Декоративне мистецтво та ремесла

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «*Інтелектуальна власність*» **складена відповідно до освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла»**

Розробник (ки):

Курик Дмитро Миколайович – асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, заслужений майстер народної творчості України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України

Заплітний Руслан Анатолійович – асистент кафедри містобудування та урбаністики, завідувач науково-організаційного відділу Науково-дослідної частини ЧНУ

Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Заплітний Руслан Анатолійович – асистент кафедри містобудування та урбаністики, завідувач науково-організаційного відділу Науково-дослідної частини ЧНУ

Погоджено з гарантом ОП **Мирослава ЖАВОРОНКОВА**

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Мирослава ЖАВОРОНКОВА**

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Оксана ГАЛУНКА**

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «**Інтелектуальна власність**» є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Предметом її вивчення є правові, теоретичні та практичні основи охорони й використання результатів інтелектуальної діяльності; поняття та категорії авторського права і суміжних прав; особливості захисту об'єктів інтелектуальної власності у сфері мистецтва та дизайну; роль інтелектуальної власності у сучасному соціокультурному просторі.

Робочою програмою освітньої компоненти «**Інтелектуальна власність**» визначено мету та завдання вивчення дисципліни, окреслено компетентності й програмні результати навчання, яких має набути здобувач ОП, критерії оцінювання навчальних досягнень студентів та інші основні її структурні складові.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів комплексу знань і умінь щодо набуття, комерціалізації і захисту прав на різні категорії об'єктів права інтелектуальної власності, опанування основних теоретичних та методологічних засад регулювання відносин інтелектуальної власності за умов ринкової економіки, приведення законодавства з регулювання питань інтелектуальної власності у відповідність до Конституції України і міжнародних норм приватного права, новітніх вимог сучасності.

Завданням ознайомлення з компонентною та організаційною структурами системи охорони прав інтелектуальної власності України, формування комплексу знань щодо процедур набуття прав інтелектуальної власності в Україні та за кордоном, їх реалізації та захисту, регулювання прав інтелектуальної власності міжнародними угодами та організаціями.

Пререквізити. Засвоєння навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок, здобутих під час опанування дисциплін «Актуальні питання історії та культури України», «Історія сучасного мистецтва». Ефективність засвоєння курсу підвищують освітні компоненти «Соціологія», «Етика та естетика», що вивчаються у тому ж навчальному році.

Постреквізити. Вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» є основою для формування передбачених освітньою програмою компетентностей і результатів навчання, а також необхідною складовою для опанування таких дисциплін, як «Основи наукових досліджень», «Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО», «Проектування творів декоративно-прикладного мистецтва», «Професійна майстерність», підготовки здобувачем кваліфікаційної роботи та успішного проходження різних видів практик.

Результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Інтелектуальна власність» здобувачі повинні набути таких компетентностей

(ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 5. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого та декоративного мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК

«Інтелектуальна власність» від здобувачів очікуються такі програмні результати навчання (ПР):

ПР 04. Вміти формувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ПР 06. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу.

ПР 09. Володіти сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження та дотримуватися принципів наукової етики і доброчесності.

ПР 12. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності, застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.

ПР 15. Вміти спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, працювати у міжнародному професійному середовищі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність" студенти повинні **знати:**

- основні поняття та категорії у сфері інтелектуальної власності;
- складові системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні та світі;
- норми загального законодавства України щодо охорони інтелектуальної власності;
- об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності;
- алгоритм правової охорони об'єктів патентного права (винаходів, корисних моделей, промислових зразків);
- алгоритм правової охорони засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту (знаків для товарів і послуг, зазначень походження товарів);
- алгоритм правової охорони нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності (топографій інтегральних мікросхем, сортів рослин);
- особливості міжнародної системи захисту інтелектуальної власності;
- порядок правової охорони об'єктів авторського права (твори літератури, науки, мистецтва).

вміти:

- визначати складові системи інтелектуальної власності та їхнє практичне застосування;
- користуватися порядком одержання патенту, продовження строку його дії та визнання недійсним;
- застосовувати права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- оцінювати вартість предмета ліцензійних договорів щодо передачі прав на використання об'єктів інтелектуальної власності;
- здійснювати процедури захисту прав інтелектуальної власності у разі їх порушення;
- аналізувати й розпізнавати випадки порушення прав власників чинних охоронних документів і заявників на об'єкти промислової власності;
- аргументовано відстоювати власну позицію в питаннях правової охорони інтелектуальної власності у професійній та науковій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання.

В узагальненому вигляді їх можна навести наступним чином:

у когнітивній сфері:

– знання та розуміння предметної галузі, професії; основних концепцій, базових категорій, юридичних понять;

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		лек ц.	пр а к	лаб.	інд.	с.р.		лек ц.	пр а к	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. «Основи авторського права та суміжних прав»											
Тема 1. Загальна характеристика законодавства в сфері права інтелектуальної власності.	10	2	2			6						
Тема 2. Авторське право та його зміст. Об'єкти та суб'єкти авторського права	10	2	1			5						
Тема 3. Суміжні права. Колективне управління майновими правами авторів. Захист авторського права і суміжних прав.	6	2	1			5						
Разом за ЗМ1	26	6	4			16						
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. «Право промислової власності та міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності»											
Тема 1. Право промислової власності. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок та на компонування інтегральних мікросхем	16	2	4			10						
Тема 2. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування та торговельну марку	16	3	3			10						
Тема 3. Договори у сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	14	2	2			10						

Тема 4. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності.	18	2	2			14						
Модульна контрольна робота												
Разом за ЗМ 2	64	9	11			44						
Усього годин	90	15	15			60						

Тематика лекційних занять

№	Назва теми (форма контролю)	кількість балів
1	Загальна характеристика законодавства в сфері права інтелектуальної власності.	10
2	Авторське право та його зміст. Об'єкти та суб'єкти авторського права	10
3	Суміжні права. Колективне управління майновими правами авторів. Захист авторського права і суміжних прав.	10
4	Право промислової власності. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок та на компонування інтегральних мікросхем	10
5	Право інтелектуальної власності на комерційне найменування та торговельну марку	10
6	Договори у сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	10
Усього		60

Тематика практичних занять

№	Назва теми (форма контролю)	кількість балів
1	Загальна характеристика законодавства в сфері права інтелектуальної власності. <i>1. Нормативно-правова регламентація права інтелектуальної власності. 2. Правова природа права інтелектуальної власності. 3. Види інтелектуальної власності. 4. Державна система правової охорони та управління інтелектуальною власністю.</i>	10
2	Авторське право та його зміст. Об'єкти та суб'єкти авторського права. <i>1. Система законодавства України про інтелектуальну власність. 2. Об'єкти права інтелектуальної власності. 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності. 4. Правова охорона інтелектуальної власності, мета і принципи її здійснення.</i>	10
3	Суміжні права. Колективне управління майновими правами авторів. Захист авторського права і суміжних прав. <i>1. Державна реєстрація авторського права. Вимоги до оформлення свідоцтва про реєстрацію авторського права. 2. Особливості правової охорони об'єктів суміжних прав: виконання твору, фонограми, відеограми, програми організацій мовлення. Встановлення правової охорони суміжних</i>	10

	<i>прав. Знак правової охорони суміжних прав. 6. Вільне використання об'єктів авторського та суміжних прав.</i>	
4	Право промислової власності. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок та на компоновання інтегральних мікросхем <i>1. Поняття права промислової власності. Джерела права промислової власності. 2. Об'єкти та суб'єкти права промислової власності. 3. Оформлення прав на об'єкти права промислової власності. 4. Зміст майнових прав, що випливають з патентів на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Порядок використання та межі чинності патенту. 5. Припинення дії патенту і визнання його недійсним.</i>	10
5	Право інтелектуальної власності на комерційне найменування та торговельну марку <i>1. Поняття та система засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. 2. Правова охорона комерційного (фірмового) найменування 3. Поняття, ознаки, види торговельних марок (товарних знаків). Реєстрація торговельної марки. 4. Правова охорона назви місця походження товарів.</i>	10
6	Договори у сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності <i>1. Поняття, види та загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. 2. Ліцензія та ліцензійний договір. 3. Договір про створення за замовленням і використанням об'єкта права інтелектуальної власності. 4. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності 5. Договір комерційної концесії (франчайзингу) як форма реалізації права на засоби індивідуалізації суб'єктів товарообігу: поняття, суб'єкти, форма та істотні умови договору</i>	10
Усього		60

**Тематика лабораторних занять – не передбачено навчальним планом
ІНДЗ – навчальним планом не передбачено**

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми (форма контролю)	кількість балів
1	Охарактеризуйте систему права інтелектуальної власності. Поясніть різницю тлумачення сутності прав на результати інтелектуальної діяльності різними науковими підходами та теоріями. Яке практичне значення таких теорій?	4
2	Визначте співвідношення між поняттями ”творчість”, “інтелектуальна діяльність”, “оригінальність”, “унікальність”. Які ознаки повинен мати твір для надання йому правової охорони? Охарактеризуйте процедуру реєстрації прав інтелектуальної власності на твір. Яке її значення?	4
3	Охарактеризуйте особливості правового режиму виконань, фоно та відеограм, програм організацій мовлення. Поясніть різницю в об'єктах правової охорони відеограм та аудіовізуальних творів	4
4	Які права має виконавець. Чи можливі випадки набуття суміжних прав на виконання об'єктів, що не охороняються авторським правом? Якими	4

	особистими немайновими правами наділені суб'єкти суміжних прав? Де вони закріплені?	
5	Охарактеризуйте правові підстави діяльності організацій колективного управління. Який порядок їх державної реєстрації?	4
6	Проаналізуйте процедуру патентування винаходів та промислових зразків. Визначить співвідношення механізмів правової охорони винаходів та корисних моделей.	4
7	Поясніть значення термінів: “тимчасова правова охорона”, “службовий винахід”, ”винахідницький рівень”, “деклараційний патент”, ”секретний винахід”.	4
8	Проаналізуйте співвідношення об'єктів промислових зразків та торговельних марок; винаходів та корисних моделей; винаходів та раціоналізаторських пропозицій..	4
9	Охарактеризуйте особливості видачі примусових ліцензій	4
10	Охарактеризуйте особливості правового режиму добре відомих торговельних марок.	4
11	Проаналізуйте процедуру отримання свідоцтва на торговельну марку	4
12	Управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав.	4
13	Охорона і захист авторського і суміжних прав.	4
14	Визначить особливості набуття прав на доменні імена	4
15	Визначте правову природу договорів, що укладаються організаціями колективного управління (між організацією та правоволодільцями та між організаціями та користувачами). Які істотні умови та форма таких договорів?	4
Усього		60

Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» застосовуються:

1. традиційні дидактичні методи та прийоми:

- словесні: лекція, пояснення, бесіда, дискусія, дебати, повідомлення, опитування;
- наочні: показ, метод ілюстрацій, метод демонстрацій (використання нормативно-правових актів, прикладів судової практики, мультимедійних презентацій, навчальних відео та інформаційних матеріалів, інтерактивних посібників тощо);
- практичні: розв'язання завдань, аналіз кейсів, виконання практичних робіт.

2. інноваційні методи навчання:

- проблемне навчання (розгляд реальних ситуацій порушення прав інтелектуальної власності);
- контекстне навчання (поєднання навчальної, наукової та практичної діяльності з питань охорони прав ІВ);
- особистісно-орієнтоване навчання;
- навчання у співпраці;
- ситуаційне навчання;
- дистанційне навчання (відповідно до нормативних вимог організації освітнього процесу);
- перевернутий клас (flipped classroom);
- метод проєктів (розробка власних моделей договорів, патентних заявок, стратегій захисту авторських прав).

3. інтерактивні методи навчання:

- корпоративне навчання (робота в парах, малих групах);
- колективно-групові форми («велике коло», мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм,

«навчаючи – вчуся»);

– стимулювання творчої активності студентів (генерація креативних ідей щодо захисту та комерціалізації результатів творчої діяльності, фасилітовані дискусії, аналіз ситуацій «Case study»);

– елементи навчального тренінгу.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю

– поточний контроль передбачає:

- усне опитування студента на лекційних і семінарських заняттях (фронтальне, індивідуальне) ;

- письмовий контроль (самостійна робота, термінологічний диктант, реферат, есе, самоконтроль та взаємоперевірка),

- тестовий контроль (стандартизовані тести у системі Moodle)

- рубіжний контроль передбачає: письмові контрольні роботи у кінці змістового модуля 1 та змістового модуля 2 або автоматизоване тестування у системі електронного навчання Moodle.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом семінарських занять, самостійної роботи студента, письмових контрольних робіт (автоматизованого тестування у системі електронного навчання Moodle) у кінці змістових модулів становить 60 балів.

– підсумковий контроль (максимально – 40 балів) проводиться у формі екзамену з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Форми контролю

– індивідуальний контроль (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– груповий контроль (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);

– фронтальний контроль (завдання пропонуються всій групі з метою з'ясування правильності сприйняття й розуміння навчального матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях студентів, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);

– взаємний контроль (активізує діяльність студентів, підвищує інтерес до знань, критичне мислення);

– самоконтроль/програмований контроль (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Максимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання – 10 балів.

9–10 балів, «відмінно» – здобувач освіти під час виступу повністю, ґрунтовно й логічно послідовно розкрив питання з інтелектуальної власності, навівши приклади з практики та нормативних джерел; вільно володів матеріалом, доповідав без допоміжних засобів (конспект, підручник тощо); обґрунтував висновки, відповів на всі запитання викладача; робота підготовлена з використанням широкого кола наукових джерел, законодавчих актів і сучасних інтернет-ресурсів; під час опитування надав правильні відповіді, без помилок виконав практичні завдання (аналіз кейсів, приклади оформлення охоронних документів), активно працював протягом заняття, надав вичерпні відповіді на додаткові питання.

7–8 балів, «добре» – здобувач освіти повно і правильно висвітлив головні аспекти теми, користуючись підготовленим текстом; зробив логічні висновки, проте допустив незначні помилки у

відповідях; робота підготовлена з використанням достатньої кількості літератури та інтернет-ресурсів; під час опитування більшість відповідей були правильними, але траплялися несуттєві помилки у виконанні практичних завдань.

5–6 балів, «задовільно» – здобувач освіти неповно розкрив питання, значною мірою користувався підготовленим текстом; висновки були частково неправильними; відповіді на запитання супроводжувалися грубими помилками; робота підготовлена з використанням обмеженої кількості джерел; під час опитування здобувач не зміг відповісти на більшість питань, допустив значні помилки у практичних завданнях (наприклад, неправильне визначення об'єктів інтелектуальної власності чи процедури їх захисту).

1–4 бали, «незадовільно» – здобувач освіти не розкрив суті питання, виявив поверховість знань з інтелектуальної власності, не зміг відповісти на більшість поставлених запитань; робота підготовлена з використанням одного чи двох джерел; під час опитування відповіді були відсутні або неправильні, допущені грубі помилки у виконанні практичних завдань (невірне визначення прав чи невміння застосувати процедуру правової охорони).

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів (максимум – 4 бали)

4 бали – завдання виконано вчасно, його зміст повністю розкриває тему дослідження; оформлення відповідає вимогам; студент системно володіє матеріалом, може його презентувати (у тому числі з використанням ІКТ), висловлює та аргументує власну думку, робить узагальнені висновки, підходить до виконання творчо.

3 бали – завдання виконано вчасно, зміст у повному обсязі відповідає темі, оформлення без зауважень; студент володіє матеріалом, може презентувати його перед аудиторією, але аналіз і висновки частково поверхневі.

2 бали – завдання виконано вчасно, тема розкрита фрагментарно; у роботі переважає відтворення матеріалу з джерел без достатньої аналітичної обробки; студент відтворює основні положення, але має труднощі із систематизацією та презентацією результатів.

1 бал – завдання виконано частково та з помилками, тема розкрита неповно; відсутні власні висновки та аналіз; студент відтворює матеріал на репродуктивному рівні, не може якісно презентувати роботу.

0 балів – завдання не виконано або виконано лише фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні уміння та навички не сформовані.

Під час оцінювання завдань для самостійної роботи студентів враховується:

- 1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;*
- 2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;*
- 3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).*
- 4. Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.*

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі **Форма підсумкового контролю – залік (письмовий).**

Залік виставляється автоматично, якщо студент виконав усі види робіт, передбачених робочою програмою, та набрав не менше **60 балів**. Якщо підсумковий бал менший за 60, студент складає залік у період ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку результати поточного оцінювання анулюються.

Ліквідація заборгованості проводиться у формі електронного тестування, яке включає **40 питань** (кожна правильна відповідь оцінюється у **2,5 бали**). Максимальна кількість балів у такому разі становить **100**.

Підсумкова оцінка формується за 100-бальною університетською шкалою та складається з:

- **поточного оцінювання – 60 балів,**
- **підсумкового письмового контролю (заліку/екзамену) – 40 балів.**

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота						Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T1	T2	T3+KP	40	100
5	10	10	10	10	15		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю

1. Поняття інтелектуальної власності та її види.
2. Зміст права інтелектуальної власності.
3. Виникнення, становлення і розвиток інтелектуальної власності.
4. Співвідношення права власності та права інтелектуальної власності.
5. Правова природа прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності.
6. Пропріетарна концепція визначення сутності прав на результати творчості.
7. Теорія виключних прав.
8. Система права інтелектуальної власності.
9. Авторське право та суміжні права.
10. Право промислової власності.
11. Право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
12. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності.
13. Зміст суб'єктивних прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності.
14. Особисті немайнові права інтелектуальної власності.
15. Майнові права інтелектуальної власності.
16. Строк чинності прав інтелектуальної власності.
17. Використання об'єкта інтелектуальної власності.
18. Передача майнових прав інтелектуальної власності.
19. Особливості судового захисту прав інтелектуальної власності.
20. Законодавство України про інтелектуальну власність.
21. Дезінтеграційний підхід до регулювання інтелектуальної власності та його сутність
22. Конституція України про інтелектуальну власність.
23. Цивільний кодекс України як джерело регулювання права інтелектуальної власності.
24. Закони України у сфері охорони результатів інтелектуальної, творчої діяльності.
25. Законодавство про авторське право та суміжні права.
26. Законодавство про засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
27. Інші джерела права інтелектуальної власності.
28. Всесвітня організація інтелектуальної власності.

29. Міжнародна охорона промислової власності.
30. Паризька конвенція про охорону промислової власності (1883).
31. Договір про патентну кооперацію.
32. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків (1891).
33. Договір про закони на товарні знаки (1994).
34. Міжнародна охорона літературної і художньої власності (авторське право).
35. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (1886).
36. Всесвітня конвенція про авторське право (1952).
37. Римська конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і органів мовлення (1961).
38. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм (1971).
39. Конвенція про утворення Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
40. Угода TRIPS.
41. Поняття авторського права.
42. Авторське право в об'єктивному та суб'єктивному значенні.
43. Види інтелектуальної діяльності, які охороняються авторським правом.
44. Виникнення і здійснення авторського права, межі його чинності.
45. Об'єкти авторського права. Об'єкти, на які авторське право не поширюється.
46. Право на проекти офіційних документів, символів і знаків.
47. Збірники та інші складові твори.
48. Похідні твори.
49. Колективні твори.
50. Авторське право на аудіовізуальні твори.
51. Авторське право на твір, створений за договором найму.
52. Суб'єкти авторського права.
53. Автор та його правонаступники.
54. Юридичні особи як суб'єкти авторського права.
55. Роботодавець як суб'єкт авторського права.
56. Співавторство. Види співавторства.
57. Право власності на матеріальний носій і авторське право.
58. Особисті немайнові права автора.
59. Право на авторське ім'я.
60. Права спадкоємців на захист особистих немайнових прав.
61. Майнові права автора.
62. Виключне право на використання твору.
63. Способи використання твору.
64. Право на доступ до твору образотворчого мистецтва.
65. Право слідування.
66. Строки чинності авторських прав.
67. Наслідки припинення чинності авторських майнових прав.
68. Авторські договори та їх види: видавничі, сценарні, художнього замовлення.
69. Договори про уступку авторського права.
70. Обмеження авторських майнових прав.
71. Вільне використання творів в особистих цілях.
72. Вільне використання творів із зазначенням імені автора.
73. Вільне використання творів без зазначення імені автора.
74. Вільне використання творів для навчання.
75. Використання творів, які постійно розташовані в місцях, відкритих для вільного відтворення)
76. Вільне відтворення комп'ютерних програм.
77. Декомпіляція комп'ютерних програм.
78. Відтворення творів і фонограм в особистих цілях.
79. Поняття та види суміжних прав (право на виконання, право на фонограми, право організацій мовлення на свої передачі).

Питання для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Право інтелектуальної власності становлять

- a) літературні твори;
- b) майнові права;
- c) комерційні таємниці;
- d) особисті немайнові права ;
- e) виконання ;

2. Як співвідносяться права інтелектуальної власності і право власності ?

- a) право інтелектуальної власності і право власності не залежать один від одного
- b) право інтелектуальної власності і право власності залежать один від одного
- c) право інтелектуальної власності і право власності у визначених законом випадках залежить одне від одного
- d) перехід права власності на річ не означає переходу права власності на об'єкт права інтелектуальної власності
- e) перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності зумовлює перехід права власності на річ

3. Об'єктами права інтелектуальної власності, згрупованими відповідно до сфер і механізмів їх функціонування є:

- a) об'єкти авторського права і суміжних прав та об'єкти права промислової власності;
- b) об'єкти права промислової власності та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;
- c) об'єкти авторського права і суміжних прав та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;
- d) об'єкти авторського права і суміжних прав, об'єкти права промислової власності та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;

4. Суб'єктами права інтелектуальної власності є:

- a) автори наукових творів;
- b) автори літературних творів;
- c) автори художніх творів;

5. Особистими немайнновими правами інтелектуальної власності є:

- a) право на визнання людини творцем об'єкта інтелектуальної власності;
- b) право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- c) право перешкоджати будь-якому посягання на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі та репутації творця інтелектуальної власності.

6. Майновими правами інтелектуальної власності визнаються:

- a) право на використання об'єкта інтелектуальної власності;
- b) право перешкоджати будь-якому посягання на об'єкт інтелектуальної власності;
- c) право запатентувати об'єкт інтелектуальної власності;
- d) право передачі об'єкта інтелектуальної власності іншій особі.

7. До міжнародних джерел правового регулювання об'єктів промислової власності належить:

- a) Цивільний кодекс України;
- b) Бернська конвенція від 9 вересня 1886 р.;
- c) Паризька конвенція від 20 березня 1883 р.;
- d) Римська конвенція від 26 жовтня 1961 р.

8. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування виникає:

- a) з дати включення відомостей про юридичну особу до Державного реєстру комерційних найменувань;
- b) з дати подання заявки на включення відомостей про юридичну особу до Державного реєстру комерційних найменувань;
- c) з моменту першого використання найменування і охороняється без обов'язкової реєстрації;

d) з дати видачі свідоцтва на комерційне найменування.

9.Порушення права інтелектуальної власності тягне:

- a) цивільно-правову відповідальність;
- b) кримінальну відповідальність;
- c) конституційну відповідальність;
- d) адміністративну відповідальність.

10. Захист прав інтелектуальної власності здійснюється:

- a) потерпілою особою у порядку самозахисту;
- b) судом;
- c) Всесвітньою організацією інтелектуальної власності;
- d) Президентом України.

11. Способами цивільно-правового захисту авторських та суміжних прав є вимога про:

- a) відшкодування матеріальної та моральної шкоди;
- b) виплату компенсації у розмірі від 10 до 50 000 мінімальних заробітних плат;
- c) поновлення порушених прав та припинення дій, що їх порушують;
- d) накладання штрафу у розмірі до 100 відсотків суми, що присуджується судом на користь позивача.

12. Не вважається порушенням прав власника патенту на винахід, корисну модель, промисловий зразок їх використання:

- a) особою, що до дати подання заявки добросовісно використовувала в Україні технологічне (технічне) рішення, тотожне заявленому винаходу, корисній моделі, промислового зразку;
- b) без комерційної мети;
- c) за надзвичайних обставин (стихійне лихо, катастрофа, епідемія тощо);
- d) виготовлення виробу із застосуванням запатентованого винаходу, корисної моделі, промислового зразку;
- e) з науковою метою;
- f) в порядку експерименту.

13. До авторських договорів належать:

- a) ліцензійний договір на умовах виключної, одиначної чи невиключної ліцензії;
- b) договір форфейтинга;
- c) договір про передачу права інтелектуальної власності на твір;
- d) договір про спільну діяльність.

14. Винаходом визнається:

- a) нове промислово придатне конструктивне виконання пристрою;
- b) комп'ютерна програма;
- c) технологічне вирішення, що відповідає умовам патентоспроможності;
- d) відкриття наукових теорій та математичних методів.

15. Право промислової власності регулює:

- a) відносини, що складаються у процесі створення, оформлення і використання результатів науково-технічної творчості;
- b) відносини, що складаються у процесі створення, оформлення і використання результатів духовної творчості;
- c) лише майнові відносини авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків;
- d) лише відносини, що виникають з приводу оформлення і використання засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

16. До права промислової власності належать такі інститути:

- a) Охорона прав на винаходи і корисні моделі;
- b) Охорона прав на промислові зразки;
- c) Охорона прав виконавців і виробників фонограм;
- d) Охорона прав на знаки для товарів і послуг (торговельні марки);
- e) Охорона прав на сорти рослин.

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-for_malnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf); «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniuvannia-rezul-na_vch-zdobuvachiv.pdf). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Основна:

1. Цивільний кодекс України – К.: Парламентське вид-во, 2003. – 352 с.
2. Закон України „Про власність” від 7 лютого 1991 р.
3. Закон України „Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності” від 13 грудня 1991 р.
4. Закон України „Про науково-технічну інформацію” від 25 червня 1993 р.
5. Закон України „Про авторське право і суміжні права” від 23 грудня 1993 р.
6. Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” від 15 грудня 1993 р. № 3687.
7. Закон України “Про охорону прав на промислові зразки” від 15 грудня 1993 р. №3688.
8. Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” від 15 грудня 1993 р. №3689.
9. Закон України „Про державну таємницю” від 21 січня 1994 р. №3855
10. Закон України „ Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо охорони інтелектуальної власності” від 28 лютого 1995 р. № 75/95.
11. Закон України „Про охорону прав на зазначення походження товарів” від 21 грудня 2000 р. № 2188.
12. Закон України „Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм” від 7 грудня 2000 р. №2122.
13. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” від 1 червня 2000 р. №1771.
14. Закон України „Про внесення змін до деяких законів України з питань інтелектуальної власності” від 21 грудня 2000 р. №2188.
15. Підпригора О.А., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України. – К.: Юрінком

Інтер, 1998.- 334с.

16. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Інтелектуальна власність України. Навчальний посібник. – Ужгород: Видавничий центр УжНУ «Говерла», 2010 - 210 с.
17. Сусліков Л.М., Дьордяй В.С. Патентознавство. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 232 с.
18. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.І. Дахно. - К.: Либідь, 2003. - 200 с.
19. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С.О. Довгий, В.О. Зайчук та ін. - К.: Форум, 2002. - 320 с.
20. Мікульонок І. О. Основи інтелектуальної власності: Навч. посіб. –К.: Вища школа, 2005. – 232 с.
21. Драпак Г., Скиба М. Основи інтелектуальної власності. Навч.посіб. – К.: Кондор, 2007 - 156с.
22. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності: підручник / за ред. проф. Вачевського. – К. : ВД "Професіонал", 2005. – 448 с.
23. Коссак В. М. Право інтелектуальної власності : підручник / В. М. Коссак, І. Є. Якубівський. – К. : Істина. – 2007. – 208 с.
24. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: підручник / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 431 с

Додаткова:

1. Постанова Кабінету Міністрів України “Про тимчасовий порядок видачі патентів України без проведення експертизи заявок по суті” від 29 серпня 1994 р. №593.
2. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про порядок сплати зборів за дії, пов’язані з охороною прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки та знаки для товарів і послуг” від 10 жовтня 1994 р. №701.
3. Збірник нормативних актів з питань промислової власності\ Уклад.: В.О.Жаров, Л.І.Ніколаєнко, В.Д.Пархоменко, Л.Петров; За ред. В.Л.Петрова, В.О.Жарова.- К.: Вища школа, 1998.-486 с.
4. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти : навч. посіб. / Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, І. Л. Литвинчук. – Київ : Центр учбов. л-ри, 2014. – 276 с.
5. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : підручник / В. Д. Базилевич. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ : Знання, 2014. – 672 с.
6. Патентні дослідження. Методичні рекомендації / за ред. В. Л. Петрова. – Київ : Вид. Дім «Ін Юре», 1999. – 264 с.
7. ДСТУ 3575–97. Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення. [Чинний від 1998-01-01]. Вид. офіц. – Київ : Держспоживстандарт України, 1997. – 16 с.
8. Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель : Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.03.2002, № 197.
9. Складання заявки на винахід: практичн. рек. / Ф. В. Речинський, Т. Г. Марчевська, В. П. Міляєва : Держ. департамент інтелект. власності. – 3-є вид., випр. і допов. – Київ, 2007. – 64 с.
10. Крайнев П. П. Патентування винаходів в Україні : монографія / П. П. Крайнев, Л. І. Работягова, І. І. Дятлик ; за ред. П. П. Крайнева. – Київ : Вид. Дім «Ін Юре», 2000. – 340 с.
11. Кузнецов Ю. М. Патентознавство та авторське право: підручник / Ю. М. Кузнецов. – 2-е вид., перероб. і допов. – Київ : ТОВ «Кондор», 2009. – 446 с.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademic-hnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiia-fedkovycha/>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.